

Successful integrative actions en el contexto escocès.
Laura Ruiz Eugenio; Rosa Valls Carol. Universitat de Barcelona.
lauraruizeugenio@ub.edu

Resumen:

Palabras clave:

1. Marco teórico:

En aquesta comunicació es presenta l'anàlisi de polítiques i actuacions socioeducatives d'èxit per a la superació de les desigualtats i de la pobresa a Escòcia, implementades a diferents àrees socials com la salut, l'ocupació, l'habitatge i la participació social i política que hagin contribuït a superar desigualtats socials i a millorar les condicions de vida de grups vulnerables com les dones, les famílies monoparentals, els joves, els immigrants i els fills i les filles dels immigrants. Aquesta recerca ha estat finançada pel Programa Beatriu de Pinós de la Generalitat de Catalunya i cofinançada per les Marie Curie Actions del 7è Programa Marc de Recerca de la Comissió Europea.

Partint dels criteris que defineixen una Successful Integrative Action (SIA): 1) actuació que integra l'educació i millora l'accés i les condicions de vida en diferents àrees socials i 2) que inclouen els destinataris en els processos de presa de decisions (Flecha, 2006 -2011; 2015), així com que a Escòcia hi ha una llarga trajectòria d'investigació i d'actuacions que estan demostrant superar desigualtats i contribuir a la reducció de la pobresa, en la present comunicació es presenten SIAs en l'àmbit de la salut, l'habitatge, l'ocupació i la participació social i política identificades a través d'una revisió en profunditat de la literatura i l'anàlisi de cinc casos.

La recerca ha evidenciat com el procés de desindustrialització a Escòcia a la dècada de 1970 i 1980 i el deteriorament urbà que va comportar, especialment a les ciutats de l'oest del país com Glasgow, van portar a un dels nivells més alts de concentració de la pobresa i manca d'activitat econòmica de tot el Regne Unit (Bramley, Lancaster i Gordon, 2000; Scott, 2006). Les àrees més empobrides de Glasgow han estat les mateixes des de fa gairebé mig segle (Pacione, 2004). No obstant això, aquesta ciutat i d'altres com Edinburgh han transformat la seva imatge i experimentat un canvi en el model d'ocupació. Però, malgrat la seva evident prosperitat, sectors de la població continuen tenint problemes per accedir a l'habitatge, l'ocupació i altres necessitats bàsiques (Turok i Bailey, 2004).

Les últimes dades analitzades pel New Policy Institute (2013) sobre pobresa i exclusió social a Escòcia mostren que hi ha hagut importants canvis en els últims

Organizado por:

anys. Pel que fa a àrees com la pobresa infantil s'estaven obtenint resultats positius en la seva reducció fins que es va aplicar la reforma del sistema de benestar social pel Govern de coalició que governa el Regne Unit des del 2010 (Beatty i Fothergill, 2014; Welford, 2010). Abans de 2010 el percentatge de pobresa infantil a Escòcia va baixar del 31% al 21%, set punts més baix que a la resta del Regne Unit. (New Policy Institute, 2013). Les últimes dades mostren que el percentatge d'infants en pobresa relativa va baixar del 21 al 15%, això suposa una reducció del 60.000 infants. La proporció d'infants en pobresa absoluta va baixar del 20% al 16%, una reducció de 40.000 infants; i el percentatge d'infants amb mancances materials i baixos ingressos ha baixat del 12 al 8% entre el 2010/11 i el 2011/12, una reducció de 40.000 infants (Scottish Government, 2014; McKendick, 2014)

Durant aquests anys el Govern Escocès ha posat un especial esforç en combatre la pobresa infantil invertint significativament en el finançament de la iniciativa Sure Start Scotland (Paton, 2007; Scottish Executive, 2001, 2002). Aquest programa ha estat dirigit a les famílies vulnerables amb infants de 0-3 anys promovent serveis integrats, involucrant als professionals de l'educació, els serveis socials, la salut i els professionals i voluntariat del tercer sector a les comunitats. El programa es centra en donar suport a les famílies en la criança del seus fills, així com les actuacions estan basades en les evidències científiques que indiquen que la intervenció precoç des dels primers anys de vida és efectiva (Paton, 2007).

Per una altra banda, els resultats d'Escòcia obtinguts a PISA, en comparació amb les altres dues administracions del Regne Unit, han millorat lleugerament des del 2009 en matemàtiques. També hi ha hagut una reducció en la diferència dels resultats obtinguts entre els estudiants més desfavorits i els menys desfavorits socioeconòmicament a les tres àrees avaluades, matemàtiques, lectura i ciències (Scottish Government Social Research, 2013). L'augment dels resultats acadèmics per tothom i tancar la bretxa dels resultats aconseguits entre els estudiants més i menys desfavorits ha estat una de les prioritats del Curriculum for Excellence, el currículum establert per les escoles escoceses per a les edats de 3 a 18 anys des del 2002 (MacKinnon, 2011; Priestley i Humes, 2010; Donaldson, 2014)

L'executiu escocès està limitat per poder fer modificacions a la reforma del sistema de Benestar Social de 2010 (Birrell i Gray, 2014). Tot i així, per fer front a l'impacte que aquesta està tenint, el Govern Escocès en l'elaboració de la seva Child Poverty Strategy pel període 2014-2017 ha reforçant les actuacions en aquells aspectes que estan sota la seva autonomia com la cura dels infants, l'educació i l'ocupació juvenil, la salut i els impostos municipals. Aquestes actuacions posen un especial èmfasi en trencar el cicle de la pobresa, les mancances materials, la pobresa energètica, la desocupació, les desigualtats en salut i els baixos resultats acadèmics, promovent entre d'altres mesures, actuacions educatives des de la comunitat impulsades tant pel sector públic, com el privat i el tercer sector (Scottish Government, 2014).

Organizado por:

2. Metodología:

En primer lloc, s'ha realitzat una revisió de la literatura científica a través del Web of Science (Social Science Citation Index), així com s'ha consultat altres bases de dades com el catàleg electrònic i en paper de la University of Edinburgh Library i les Scottish i UK legislation online databases. Informes i altres tipus de documents com documentals, memòries d'activitats i policy briefings han sigut revisats a través de les pàgines web tant de institucions públiques com d'entitats del tercer sector. En segon lloc s'han analitzat actuacions en cinc casos: Muslim Women Association of Edinburgh; The Poverty Alliance (Scottish assembly for tackling poverty); Young Mums' Unit del Hospital and Outreach Teaching Service; One parent families Scotland i Govanhill Housing Association.

3. Resultados y/o conclusiones

Partint dels resultats de la revisió de la literatura científica, de l'anàlisi dels estudis de cas, dels criteris que identifiquen una SIA i de la seva transferibilitat a d'altres territoris (Flecha, 2015), es presenten els principals resultats.

Un dels principals aspectes a destacar en l'èxit de la reducció de la pobresa infantil a Escòcia a estat l'enfocament integral de les polítiques i actuacions. Aquest enfocament s'ha concretat en diferents iniciatives, entre aquestes destacar Sure Start Scotland, programa dirigit a famílies vulnerables amb infants de 0 a 3 anys on estan involucrats serveis i professionals de l'educació, la salut i organitzacions de base per garantir que tots els infants puguin tinguin un desenvolupament cognitiu, social, emocional i físic que trenqui des d'etapes primerenques les desigualtats dels fills i les filles de famílies desfavorides (Paton, 2007; Centre of Research on Families and Relationships, 2002; Scottish Executive, 2001, 2002). En el marc d'aquesta perspectiva integral, accions com les que s'estan desenvolupant des de One Parent Families Scotland i Young Mums'Unit per garantir una formació que augmenti les capacitats i l'ocupabilitat real de les famílies, i entre aquestes de les més vulnerables com les monoparentals i les mares adolescents, així com actuacions que van dirigides a que totes les famílies puguin accedir a un servei educatiu i de cura als infants de qualitat, i iniciatives com els breakfast i homework clubs que garanteixen un atenció educativa i alimentària fora de l'horari escolar, són actuacions que estan contribuint a que les famílies superin situacions de pobresa i a trencar amb el cicle de reproducció d'aquesta generació darrera generació.

Un altre factor a destacar és el Curriculum for Excellence, el currículum establert per les escoles escoceses per a les edats de 3 a 18 anys des del 2002. Té la finalitat d'aconseguir la transformació de l'Educació a Escòcia garantint que tots els infants

Organizado por:

i joves desenvolupin atributs, coneixements i habilitats que necessitaran per prosperar a la vida, l'aprenentatge i el treball a través de promoure quatre capacitats clau: que siguin estudiants exitosos, individus amb confiança en sí mateixos, ciutadans responsables i col·laboradors eficaços. Tot i que les recerques afirmen que es podria millorar concretant les actuacions que millors resultats donen en desenvolupar aquestes quatre capacitats totes el valoren positivament com un pas important al davant que està contribuint a reduir les diferències entre els estudiants de famílies més i menys desfavorides (Mackinnon, 2011; Priestley i Humes, 2010; Donalson, 2014). Dins del Curriculum for Excellence una de les iniciatives avaluades positivament és Money Talks: Family Finances com a recurs per a treballa l'educació i responsabilitat financera a l'educació primària i secundària, a la vegada que s'assoleixen les competències matemàtiques (Education Scotland, Scottish Government, 2014)

Un altre aspecte important que ha contribuït a l'eficàcia i eficiència de les actuacions per reduir les desigualtats en salut ha estat que s'ha donat finançament públic només per integrative actions -actuacions integrades (Educació+ altres àrees socials)- de les quals hi hagi evidències d'èxit. Des de la dècada dels 90 l'administració pública que gestiona el sistema de salut a Escòcia no finança cap iniciativa ni programa social de salut que no estigui basant en evidències que provin la seva efectivitat (Wimsbush, Young i Robertson, 2007). Recentment aquest està sent un debat que està tenint molta força als altres àmbits socials i a la universitat (Robinson, Zass-Ogilvie i Hudson, 2012). Centres de recerca com el Glasgow Centre for Population Health (GCPH) no només tenen la finalitat de generar idees i evidències, sinó que l'ètica forma part dels criteris fonamentals de la seva manera de fer recerca. El GCPH inclou a totes les parts implicades, inclosos els destinataris últims, en els processos reflexius i de generació de coneixement de les seves recerques. El personal investigador no es forma només dins l'equip sinó que també té la possibilitat de formar-se dins de les organitzacions i associacions que participen en les seves recerques per a tenir un contacte i un coneixement més directe de les realitats sobre les quals investiguen.

Algunes d'aquestes organitzacions i associacions (molt variades en quant entitat jurídica i col·lectiu destinatari) tenen el que es coneixen com els Healthy Living Centres explicats a la revisió de la literatura. En alguns d'aquests centres treballen conjuntament amb acadèmics (investigadors/es) per portar a terme programes i iniciatives avalades per les evidències, a més de que els destinataris últims participen en els processos de presa de decisions (Mason, Kearns i Bond, 2011; Truman et al. 2007)

Per altra banda, en el context escocès les recerques evidencien la necessitat de incloure a les minories ètniques i culturals en els processos de debat i decisió en les polítiques de promoció de l'ocupació, especialment als més vulnerables entre

Organizado por:

els vulnerables com les dones i els joves d'aquests col·lectius que més pateixen la discriminació en el món laboral (Barnard, 2014; Lalani et al. 2014; Tackey, Barnes i Khambhaita, 2011). Xarxes socials com les que es creen a la Muslim Women Association of Edinburgh haurien de ser recolzades per la seva contribució a incloure en el món laboral a les dones musulmanes (Barnard, 2014)

Moviments com el anti-poverty moviment creat per la Poverty Alliance on treballen conjuntament organitzacions sense ànim de lucre, persones directament afectades per situacions de pobresa, institucions públiques, responsables polítics i recercadors i recercadores estan responant al que plantegen les recerques quan identifiquen com des de la universitat es pot tenir un impacte en la millora dels col·lectius més desfavorits (Robinson, Zass-Ogilvie i Hudson, 2012). La Scottish Assembly for Tackling Poverty és un exemple concret d'actuació que funciona en aquest sentit. Altres actuacions actuació que s'han desenvolupat en el marc d'aquesta xarxa, i que podrien ser transferibles al context català, són els tallers que han organitzat les associacions de base als barris per a que les persones que generalment no han votat pel seu baix nivell educatiu aprenguessin les diferents maneres de registrar-se per participar en el Referèndum per la Independència d'Escòcia. En aquestes associacions també s'han organitzat debats on representants dels diferents posicionaments polítics, així com representats de moviments socials, han exposat i debatut els arguments i dades a favor i en contra de la independència o de mantenir la unió.

4. Contribuciones y significación científica de este trabajo:

El propi procés comunicatiu de recerca ha implicat que entitats que han participat en els estudis de casos es plantegin començar a implementar altres Successful Intregorative Actions identificades per la comunitat científica internacional i que es van donar a conèixer.

5. Bibliografía

- Barnard, H. (2014). TackLing poverty across all ethnicities in the UK. York: Joseph Rowntree Foundation.
- Beatty, C., i Fothergill, S. (2014). The local and regional impact of the UK's welfare reforms. Cambridge Journal of Regions Economy and Society, 7(1), 63-79, doi: 10.1093/cjres/rst035
- Birrell. D., & Gray, A.H. (2014). Welfare reform and devolution: issues of parity, discretion and divergence for the UK government and the devolved administrations. Public Money & Management, 34(3), 205-212, doi: 10.1080/09540962.2014.908030
-

Organizado por:

- Bramley, G., Lancaster, S. i Gordon, D. (2000) Benefit Take-up and the Geography of Poverty in Scotland. *Regional Studies*,34(6), 507-519, doi: 10.1080/00343400050085639
- Centre for Research on Families and Relationships (CRFR) (2002) commissioned by the Scottish Executive. Mapping Sure Start Scotland. Retrieved from <http://www.scotland.gov.uk/Publications/2002/05/14736/4435>
- Donaldson, G. (2014). Teacher Education and Curriculum Change in Scotland. *European Journal of Education*, 49(2), 178-191, DOI: 10.1111/ejed.12077
- Education Scotland, Scottish Government (2014). Education Scotland página web. Talk Money, Talk Solutions - Financial education through numeracy and practical tasks. Retrieved from http://www.educationscotland.gov.uk/resources/t/genericresource_tcm4495165.asp
- Flecha, R. (2006-2011). INCLUD-ED: Strategies for inclusion and social cohesion in Europe from education. 6th Framework Program, Citizens and Governance in a Knowledge-based Society. Grant agreement: CIT4-CT-2006028603, (Brussels, Directorate General for Research, European Commission).
- Flecha, R. (2015). Integrative Actions for Social Inclusion (Employment, Political Participation, Access to Housing and Health) (pp. 79-98), in Ramón Flecha (Ed.) *Successful Educational Actions for Inclusion and Social Cohesion in Europe*. Springer International Publishing. Online ISBN 78-3-319-11176-6. DOI 10.1007/978-3-319-11176-6
- Lalani, M., Metcalf, H., Tufekci, L., Corley, A., Rolfe, H.,& George, A. (2014). How place influences employment outcomes for ethnic minorities. York: National Institute of Economic and Social Research & Joseph Rowntree Foundation.
- MacKinnon, N. (2011). The urgent need for new approaches in school evaluation to enable Scotland's Curriculum for Excellence. *Educational Assessment Evaluation and Accountability*, 23(1), 89-106, doi: 10.1007/s11092-011-9116-4
- Mason, P., Kearns, A., i Bond, L. (2011). Neighbourhood walking and regeneration in deprived communities. *Health & Place* 17(3), 727-737, doi: 10.1016/j.healthplace.2011.01.010
- McKendrick, J. H. (2014). What causes poverty? In: McKendrick J. H. et al, ed., *Poverty in Scotland 2014*. London: CPAG.
- New Policy Institute (2013). *Monitoring poverty and social exclusion in Scotland 2013*. York: Joseph Rowntree Foundation.
- Pacione. M. (2004) Environments of disadvantage: Geographies of persistent poverty in Glasgow, *Scottish Geographical Journal*, 120 (1-2), 117-132, doi: 10.1080/00369220418737196
- Paton, G. (2007) Working together. Policy and practice in Scottish early childhood centres. *European Early Childhood Education Research Journal*, 15(3), 441-454, doi: 10.1080/13502930701679742

Organizado por:

- Priestley, M., i Humes, W. (2010). The development of Scotland's Curriculum for Excellence: amnesia and deja vu. *Oxford Review of Education*, 36(3), 345-361, doi: 10.1080/03054980903518951
- Robinson, F., Zass-Ogilvie, I., & Hudson, R. (2012). How can universities support disadvantaged communities? York: Joseph Rowntree Foundation.
- Scottish Healthy Living Centre Alliance página web, accés 4 de desembre de 2013 <http://www.shlca.co.uk>
- Scott, G. (2006). Active labour market policy and the reduction of poverty in the 'new' Scotland. *Critical Social Policy*, 26(3), 669-684, doi: 10.1177/0261018306065619
- Scottish Executive (2001) Sure Start Scotland aims and funding allocations. Edinburgh: Scottish Executive.
- Scottish Executive (2002) Better communities in Scotland. Closing the gap. The Scottish Executive.
- Scottish Government Social Research (2013). Programme for International Student Assessment (PISA) 2012: Highlights from Scotland's results. Retrieved from <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439464.pdf>
- Scottish Government (2014). The Child Poverty Strategy for Scotland: Our Approach 2014 - 2017. Edinburgh: Scottish Government. Retrieved from <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0044/00445863.pdf>
- Tackey, N., Barnes, H., & Khambhaita, P. (2011) Poverty, ethnicity and education. Institute for Employment Studies. York: Joseph Rowntree Foundation.
- Truman, J., Rankin, D., Backett-Milburn, K., i Platt, S. (2007). Drop-in services: Findings from an evaluation of the Healthy Living Centre programme in Scotland. *Health Education Journal*, 66(1), 22-31, doi: 10.1177/0017896907069368
- Turok, I., i Bailey, N. (2004). Twin track cities? Competitiveness and cohesion in Glasgow and Edinburgh. *Progress in Planning* 62(3), 135-204, doi:10.1016/j.progress.2004.04.001
- Welford, S. (2010). A better Scotland for all: report of the first Scottish assembly for tackling poverty. EPIC. Evidence Participation Change. June 2010. Glasgow: Poverty Alliance.
- Wimbush, E., Young, I., i Robertson, G. (2007). Developing effective policy and practice for health promotion in Scotland. *Promotion & Education*, 14(4), 228-232, doi: 10.1177/10253823070140040901

Organizado por:

